

საწყობი

— საიტ, ჰია კაცო?!

— ეჭიფა მირჩია, თუ გინდა წელში გასწორდე, საწყობი მს.

მწყველი

პრაქტიკა გარეგნობა

ნათაპ, რა არის მთავარი ცხოვრებაში? ან საერთოდ რა არის კარგი და რა — ცუდი?

ცხოვრებაში ბევრი რამ არის მთავარი, მათ შორის კი ლამაზი ჩაცმა-დახურვა.

თუ ლამაზად გაცვია, ესე იგი ლამაზი ხარ! — ეს კი კარგია! სილამაზის გარდა, თურმე გემოვნებაც გაქვს! — ამას არა უშავს! გემოვნების გარდა, კონტაქტები მოგეპოვება! გამოდის, რომ ხალხს იცნობ! — ეს ხომ კარგია და კარგი! ბოლოს, ესე იგი... ხელფასზე არ ცხოვრობ! — ეს კარგია თუ არა, ცოტა ძნელი სათქმელია, — გვიან ირკვევა ხოლმე.

მაგალითად, მიდიხარ ქუჩაში. სხვაც მიდის, მაგრამ შენ მიაბიჯებ. მიდიხარ და თავი მოგწონს. მოგწონს იმიტომ, რომ ტყავის ქუდი გახურავს, ტყავის პალტო გაცვია, ტყავის კოსტიუმი, ტყავის შარვალი... ესე იგი, ვიღაცას ატყავებ, თორემ საიდან ამდენი ტყავი?! მაგრამ თუ მიდიხარ და ტყავის ქუდიც არ გახურავს, ესე იგი შენ გატყავებენ! ეს კი არ არის კარგი!

ერთი სიტყვით, კარგ ჩაცმა-დახურვას უამრავი „ესე იგი“ ახლავს და ეს უკვე საინტერესოა!

მიუხედავად ჩემი მოდური გარეგნობისა, არ მიყვარს სილამაზეზე ლაპარაკი. ისე კი ჩემი ფასი ვიცი. ხშირად ძმაცკები კვაზიმოდოს მადარებენ. ის ფილმი არ მინახავს, მაგრამ მეუბნებიან, კვაზიმოდოს როლს ულამაზესი მსახიობი თამაშობსო. ეს მჯერა, ერთი სიტყვით, კარგი ჩაცმა-დახურვა ნაღდად მშვენიის.

ადრე მუდამ სპეკულანტისაგან ვყიდულობდი ჩასაცმელს, გვარიანადაც ვწვალობდი. ვიყიდი უცხოურ კოსტიუმს, ცალი სახელო მოკლე, ცალი — გრძელი. მიმაქვს გადასაკეთებლად: შარვალს ცალ ტოტს მოვაჭრი, მეორეს წავაკერებ. მე კი ვიცი, ამის მიზეზი რაც არის, მაგრამ მკითხველმაც ხომ უნდა იცოდეს? მიზეზი კი ის არის, რომ ცალი ხელი მოკლე მაქვს, ცალი — გრძელი. ფეხები, პირიქით: — ცალი — გრძელი, ცალი — მოკლე. ხერხემალიც ზომიერად მაქვს გამრუდებული. ასე რომ, სიარულის დროს, ზღაპრებში რომ ხელფეხიან ნახევარმთვარეს ხატავენ, იმას ვგავარ, ამიტომაც ბიჭები ბადრ მთვარეს, დროს მოგების მიზნით კი, უბრალოდ, ბადრის მეძახიან.

ჩემი ჩაცმა-დახურვის საკითხი ერთ მშვენიერ საღამოს გადაწყდა და დავისვენე კიდეც.

დღეობაზე ვარ. მთელი საზოგადოება შურით შემომატყერის, მაკვირდებიან და მერე ერთმანეთს ეჩურჩულებიან. ჩემ პირდაპირ მშვენიერი ქალიშვილი ზის. აბა, ბადრი მთვარე ის არის, თუმცა მზია ჰქვია. ისიც ჩუმად მიყურებს და სევდიანად მიღიმის. მე მოხდენილად ვაბოლებ სიგარეტს (საერთოდ არ ვეწევი) და მრავალმნიშვნელოვნად ვეკითხები:

— რატომ მიღიმით ასე სევდიანად?

ის იბნევა და კითხვაზე კითხვით მიპასუხებს:

— რა გქვიათ?

— ბადრი!

სიხარულისაგან უფრო სევდიანად იცინის.

— იცით რა, ბადრი! ჩემი საქმე ცუდად არის. ხვალ კვარტალის ბოლო დღეა და, ალბათ, სამსახურიდან მომხსნიან.

— რატომ, წესია ასეთი?

— ყოველ შემთხვევაში, ბეწვზე ვკიდივარ, თქვენ კი შეგიძლიათ დამეხმაროთ!

— სიამოვნებით, მაგრამ როგორ?

— ხვალ გეტყვით ყველაფერს! აი, ჩემი ტელეფონი! გელოდებით!

მეორე დილასვე დავურეკე და მივაკითხე სამსახურში. ეს არის მზატანსაცმლის უზარმაზარი მაღაზია. დახლები, თაროები, საკიდები სავსეა ნაირ-ნაირი პალტოებით, ქურქებით, კაბებით, კოსტიუმებით. მაღაზიაში შესვლისთანავე საერთო ყურადღება მივიქცეი. ამას მიჩვეული ვარ. გამყიდველები ალტაცებით შემომცქეროდნენ და ერთმანეთს შთაბეჭდილებებს უზიარებდნენ. მზიამ თავისი სექციისაკენ მიმიპატიჟა.

— აბა, ვინ გხსნის სამსახურიდან? — მრისხანედ ვიკითხე.

— გეგმას ვერ ვასრულებ, ეს კი მოხსნას ნიშნავს.

— სამწუხაროა, მაგრამ რით დაგეხმაროთ?

— რით და... წუხელ თქვენს კოსტიუმს ვაკვირდებოდი, სადაურია?

— ფინური, სპეკულანტისაგან ვიყიდე.

— მშვენიერია, მაგრამ მარჯვენა სახელოს რატომ აქვს წაკერებული?

— მარცხენას მოვაჭერი და მარჯვენას წავაკერე. საერთოდ ფინური კოსტიუმები განთქმულია, მაგრამ ნაკლიც აქვთ — სახელოები, შარვლის ტოტები ზუსტად ერთი სიგრძისაა, ჯიბეები, გვირისტები, ღილ-კილოები მისხალ-მისხალ ემთხვევა ერთმანეთს. იგრძნობა ტრაფარეტიზმი. თეორიულად ეს შესაძლოა კარგიც იყოს, მაგრამ ცხოვრებაში ხომ ასე არ ხდება? გარდა ამისა, ხალხს მობეზრდა ეს სიმეტრიულობა. ერთნაირი ხელეები, ერთნაირი ფეხები, თვალები... არ იგრძნობა ფანტაზია, ფორმის მრავალფეროვნება! საჭიროა რაღაც ახალი, შემოქმედებითი! გავისვენოთ პიკასოს შედეგები. თვალი შუბლზე აქვს, შუბლი — კეფაზე, კეფა მუცელზეა მიკრული და ამიტომაც შედეგია! იქნებ პიკასოს

გმირი ვარ? აბა, ეს კარგია, გადაკერებული კოსტიუმით რომ დავდივარ?

მზია აღტაცებული მისმენდა და ბედნიერებისაგან სატირლად ემზადებოდა. სიტყვა რომ დავამთავრე, ათ-ოთოლებული სმით მომმართა:

— ძვირფასო და განუმეორებელი ბადრი! ასეთი შემოქმედებითი შარვალ-კოსტიუმებით სავსეა ჩვენი მაღაზია! ხომ არ ინებებდით?

— როგორ არა! აბა, ასე ხომ არ ვივლი?

— ინებეთ! მართალია, თბილისის სამკერვალო ფაბრიკა „ამირანმა“ ბოლო ხანებში მკვეთრად გააუმჯობესა პროდუქციის ხარისხი, მაგრამ გვაქვს შემორჩენილი მაშაკაცის ქურთუკი — არტიკული 5206031514301, მოდელი 1-78. 38 მანეთი ღირს, ზუსტად სათქვენოა: დამამშვენებელი გვირისტები გამრუდებულია, ღილ-კილოები მეთოდიკის დარღვევითაა ამოხვეული და ამიტომ იძენძება. ღილებიც არათანაბარი დაშორებით დაუკერებიათ. ჯიბეები სიგრძეშიც და სიგანეშიც სხვადასხვა ზომისაა. საყულო ასიმეტრიულია. სამხრეები ერთი — 14, ხოლო მეორე — 15,5 სანტიმეტრია. და, რაც მთავარია, სახელო ერთი გრძელია, მეორე — მოკლე. მთელი პარტია ასეთია, აირჩიეთ, რომელიც გნებავთ!

— გადაწყვეტილია, ამას ვიღებ!

— ველვეტის შარვალსაც ხომ არ ინებებთ? ესეც „ამირანისაა“! არტიკული — 37153227, მოდელი ა-81, ტოტები: ერთი გრძელია, მეორე — მოკლე. გარდა ამისა, გირჩევთ, თბილისის ტრიკოტაჟის თეთრეულის საწარმოო გაერთიანების ცხინვალის სასწავლო-საწარმოო უბნის დამზადებული მაშაკაცის ქვედა საცვალი შეიძინოთ (არტიკული — 11022, მოდელი 4). ამასაც ტოტები სხვადასხვა სიგრძისა აქვს, ქვედა მანუეტები მიუკერებელია; საერთოდ, პროდუქცია დაუმთავრებელია და მაღაზიიდან პირდაპირ მკერავთან შეგიძლიათ წაიღოთ!

— მიმაქვს, შეახვიეთ!

— ქალის ხაოიანი ქსოვილის ხალათი ხომ არ გნებავთ? თბილისის ორჯონიკიძის სახელობის სამკერვალო ფაბრიკის ნაწარმია. არტიკული — 41282231-001, მოდელი — 2-30-ა. მე მგონი, მოგეწონებათ, ვინაიდან ნაკერები ოდნავი შესხებითაც კი ირღვევა. დამახასიათებელია როგორც ქსოვილის, ასევე კერვის წუნი.

— მაგასაც წავიღებ ნათესავებისათვის.

მზიას სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა.

მოვიდნენ გამყიდველები, შურიტ შესცქეროდნენ.

— ჩვენი მოსახლეობის უმრავლესობას რომ ასეთი გარეგნობა ჰქონდეს, — თქვა ერთმა და ჩემზე მიუთითა, — გეგმას სულ ღიღინ-ღიღინით შევასრულებდით!

— მართალი ბრძანდებით, ქალბატონო, — ვუპასუხე მე, — პრაქტიკული გარეგნობა მაქვს. აი, თქვენ სიმეტრიული ხელ-ფეხი გაქვთ და გიხარიათ? შეიძლება ზოგჯერ კარგიც იყოს თანაბარი მხრები, ყურები, მაგრამ დამეთანხმეთ, ერთობ არაპრაქტიკულია. მესმის,

თქვენი ბრალი არ არის, მაგრამ სამკერვალო ფაბრიკებმაც რა ქნან? ჩემისთანები თითზე ჩამოსათვლელა, თქვენ კი მილიონობით ხართ. საითაც გაიხედვით, ახლავანი, წარმოსადგევი წყვილები, განსაკუთრებით ახალგაზრდობა, ნიჩბებივით ბეჭები, შემართული ყელ-კისერი, ლარივით ფეხი, მხრები თავის ადგილას. ასე არ შეიძლება!.. ყველას სიმეტრიული პროდუქცია გინდათ, ზუსტი გვირისტები, ღილ-კილოები, სახელოები ერთი სიგრძისა, ჯიბეები ერთი სიმაღლისა!..

რაღა ბევრი გავაგრძელო?

ვიყიდე პალტო, კოსტიუმი, ქურთუკი, პერანგები, საცვლები...

მზია მოხსნეს კი არა, გეგმის გადაჭარბებით შესრულებისათვის საპატიო დაფაზე გამოაქრეს. ეგ კიდევ არაფერი, ერთი თვის შემდეგ მე და მზიას საქორწინო მო-

გზაურობისათვის თბილი ჩასაცმელი დავგჭირდა, ჩემთვის უცებ ვიყიდე ყველაფერი და კიდევ ერთი გამყიდველი გადავარჩინე მოხსნას. მზიას კი გაუჭირდა, სიმეტრიამ დაღუპა. მოგზაურობა ჩაიშალა, ქორწილი გადაიდო!..

დადის და ეძებს ჩვენს მაღაზიებში ტანსაცმელს, გითომ იპოვის?!

გარი მებრძოლი,

ზურაბ ძაჯაია,

„ნიანგის“ სპეცორესპონდენტები.

ილუსტრაციები დ. პრისთავისა

— იმინე მზვიდად, ჩვენო ძვირფასო მეგობარო! ანონიმურ წერილში მოყვანილი ფაქტები შენზე არ დადასტურდა!

ახალი განსხაღებები

საქ. მწერალთა კავშირის სამდივნოს ახალგაზრდა ჩამოსული მწერლის, უზუშრუდ გვაძაძიას განცხადება

ბატონო თავმჯდომარე! უკან გიბრუნებთ ოთხთახიან ბინას, რომელიც მომეცით ვარკეთილის დასახლებაში, ვინაიდან შორია. პასუხი: თბილისში ჩამოსული ახალგაზრდა მწერალი! თუ გვეტყვით, საიდანაა შორი, დავსვამთ საკითხს, რათა ახლოს მოგვცენ!

მწერალთა კავშირის მიმღები კომისიის თავმჯდომარეს დემურ დეფუნიას განცხადება

ძველ სკივრში აღმოვაჩინე წერილი, რომელიც გავანია ომის დროს ვიღაც ჯარისკაცს გამოუგზავნია დელაქემისთვის. პოჩერის მისეღვით დავამტკიცე, რომ წერილის ავტორი მამაჩემია. ვუშვებ დანარჩენ წერილებზე. გთხოვთ მიმიღოთ მწერალთა კავშირის წევრად.

პასუხი: მწერალთა კავშირში რომ მიგიღონ, აუცილებელია აღმოაჩინო დედაშენის წერილებიც, რომლებიც პასუხად გავგზავნა მამაშენს იმ გავანია ომის დროს.

საქართველოს მწერალთა კავშირის სამდივნოს ლომფხვია ხმალგორდელის განცხადება

ვიყავი ჩემთვის და ვმუშაობდი სოფ. შრომის წინსვლის კოლმეურნეობაში. უცებ გავხდი სახალხო მთქმელი და იმის შემდეგ ყოველ მეორე დღეს ტელევიზიით გამოვდივარ ლექსების კითხვით. გთხოვთ მიმიღოთ მწერალთა კავშირის წევრად, გამოსცეთ ჩემი წიგნები და ბინა მომეცეთ მანაბლის ქუჩაზე. მწერალთა სასახლის გვერდით.

პასუხი: გზასაცდენილო ლომფხვია! შენი ცოდვა მიეცეს საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრს, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორს ვახუშტი კოტეტიშვილს.

საქართველოს მწერალთა კავშირის სამდივნოს მკვლევარ სერაო ხუშარაულის განცხადება

აღმოვაჩინე უგზო-უკვლოდ დაკარგული მწერლის ზიგმუნდ ყან-

ჩაველის პროსტატის ადენომის ოპერაციის შედეგად ამოკვეთილი ჯირკვალი, რომელიც მწერლის მეუღლის სიძეს შემოუნახავს მადლიერი მკითხველისათვის.

გთხოვთ დაგვაცრძაღვინოთ მთაწმინდის პანთეონში, ქართველი საზოგადოება მოუთმენლად ელის თქვენს გადაწყვეტილებას.

პასუხი: გთხოვთ მიმართოთ უროლოგიის ინსტიტუტს (ავლაბარი, შაშიანის ქუჩა № 9) სანამ პატრონს იპოვიდეთ, ინსტიტუტი მოვალეა შეიანსოს თქვენს მიერ აღმოჩენილი ჯირკვალი.

საქართველოს მწერალთა კავშირის სამდივნოს მკვლევარ ჯორდანო გურამიშვილის განცხადება

ამერიკის შეერთებულ შტატებში ჩემი მოგზაურობისას გამოჩენილ მეცნიერთაგან — ჯორჯ კელლისა და ლილიან ორმანდისაგან შევიტყვე, რომ აკაკის თავის ხელთუქმნელი „განთიადი“ დიმიტრი ყიფიანისადმი მიუძღვნია. ამ აღმოჩენის შესახებ ვწერ ოცფორმიან ნაშრომს. გთხოვთ, შემიტანოთ „მერანის“ საგამომცემლო გეგმაში.

პასუხი: ბატონო ჯორდანო! ჩვენ, მაგალითად, ინგლისელი მეცნიერისაგან პარი ზეკლერისაგან ისე ვიცი, რომ პირიქით, დიმიტრი ყიფიანმა უძღვნა „განთიადი“ აკაკის. იმის შემდეგ დაუსაკუთრებია დიდ პოეტს ეს შესანიშნავი ლექსი. დაზუსტებისათვის კარგი იქნება, შეივლიდეთ ვაშინგტონში ბარტ სტაირონთან. შას სრულიად ახალი ცნობები აქვს ჰაბუა ამირეჯიბის დათა თუთაშხიაზე, აგრეთვე პავლე ინგოროყვას გამოუქვეყნებელ წერილებზე, თბილისში, ხელთნაწერთა ინსტიტუტში რომ ინახება.

მწერალთა კავშირის თავმჯდომარეს ახალგაზრდა მკითხველ გორდონ გურიელის განცხადება

ბატონო თავმჯდომარე! ძალიან მინდა გავხდე პოეტი. გთხოვთ გზაზე დამაყენოთ და მიჩნით, რაა ამისთვის საჭირო?

პასუხი: პატივცემულო გორდონ, უპირველეს ყოვლისა მაქსიმალურად უნდა მოუშვა წვერი, დანარჩენი ყველაფერი თავისთავად დალავდება — ისიც, ისიც და, რაღა თქმა უნდა, ისიც...

შეკრიბა და რედაქციას მოაწოდა ქახაბერ გოტაშვილი

1968 წელს აკაკი ხორავამ წერილი გაუგზავნა ალიო მირცხულავას: „ჩემო ალიო! რამდენიმეჯერ გადავიკითხე ჩემდამი მოძღვნილი შენი ლექსი „მეზობლები“, გადავიკითხე და გულში რაღაც ჩამწყდა, შევწყნდი, გამასხენდა ჩვენი ახალგაზრდობა: წარმატებები, შესვდარები... როგორ განვიცდიდით და გვიხაროდა ერთმანეთის წინსვლა. ახლა კი... იცი, რა გითხრა? რამდენი სიტბოცაა შენს ლექსში ჩემდამი, იმდენივე წუხილია. მე მესმის, ეს წუხილი შენიცაა, ჩემიც... ოტელოზა დროს არ შეჰყურისო, — ამბობ. მართალი ხარ, რა დროს ოტელოზა! „რა უყვოთ, სხვებზე ადრე ვებრძობით, რა უყვოთ, დიდხანს ცოცხლობს იაგო!“ ეს სტრიქონები არ მაძინებენ. დიდი სიბრძნეა შიგ. ჯერ ართქმული ჰუმორიტება. თავს ვსრბი მოწიწებით შენი დიდი პოეზიის წინაშე, ჩემო ალიო! ჯანმრთელობა მელატობს, თორემ ამოვიდოდი და შუბლზე გაკოცებდი. გავიგე, შეხედრას გიწყობენ სორგაში, ჩათვალე, რომ მეც შენთანა ვარ სულით და გულით. ნათლად მახსოვს 1946 წელს შენი საიუბილეო საღამო ოპერის თეატრში. შეამაყება, რომ იმ გრანდიოზული იუბილეს ორგანიზატორი მე ვიყავი. რამდენი ხალხი იყო, რამდენი თაიგულები, რამდენი სიტბო და სიხარული. ეჰ, დრონი, დრონი!.. არ შეშინდე, იაგოები ვერაფერს დაგაკლებენ! კიდევ მრავალ იუბილეს მოესწრები! შენ ხალხს უყვარხარ, ხალხი კი უკვდავია“.

ოციან წლებში ქართულ საბჭოთა პოეზიაში სრულიად ახალი ჟღერადობით შემოვიდა ალიო მაშაშვილი (მირცხულავა) თავისი ლექსებით — „გადახრა მთვარისაკენ“, „ნახტომი მზისკენ“, „ძველი მახარა“, „პოეტ-კაპიტანი“, „ავტოპორტრეტი“, „მგზავრობა საპარაში“, „მეგსთან“. თითოეული მათგანი რევოლუციური სინამდვილის პოეტური დამკვიდრების მხატვრულ მანიფესტს წარმოადგენდა იმ დროისათვის.

პოეტის მიერ 1934 წელს დაწერილი ლექსი წინასწარმეტყველადაც კი იქცა: არ დაბრუნდება არსად, არასდროს ერთხელ წასული ჩვენი ცხოვრება!.. წავალთ, გავერბით, აქ სხვა განაგრძობს ახალ შეტევას და შემოქმედებას!

ალიო მირცხულავას ღვაწლიც და დამსახურებაცაა, რომ რევოლუცია ხალხის შეგნებაში იქცა სიმღერის საგნად და ესთეტიკურ ფენომენად. პოეტის დამოკიდებულება აწმყოსა და მომავალთან ყოველთვის ოპტიმისტურია. მხოლოდ აქა-იქ ანაზღად გამომჟღავნებულია წუხილი. და, მისი აზრით, ეს წუხილი ზოგადად კაცობრიული და ადამიანური.

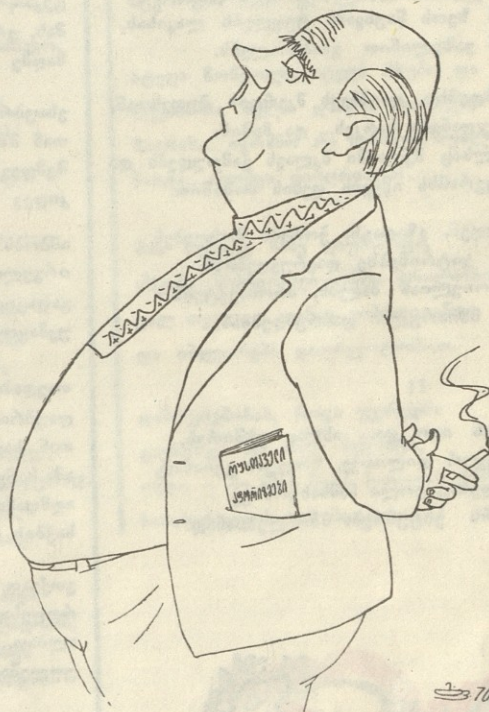
ო, მაპატიეთ წუთიერი დაბრბაცება, მე დედამიწის ბრუნვა ვიგრძენი! მის შემოქმედებაში იმავე ოციან წლებში გაჩნდა ახალი სატირული განწყობილება, ამის დასტურია მისი პირველი ლექსი. რომელიც თარიღდება 1922 წლით — „ჩვიდმეტწლიან მოზეცს“:

შენ დაიბადე ნაზი და წმინდა, ალიონივით თითქმის გათენდი და ვარსკვლავივით შორეულ ციდან შენ უცნაური გელოდა ბედი; ახ, დღეს დაბერდი, გადასხვაფერდი!

ალიო მაშაშვილის სამიჯნო ლექსი

პოეტის დაბადების 80 წლისთავის გამო

მეგობრული შარტი ბ. ფირცხალაშვილი

1923 წელს დაიწერა მეორე სატირული ლექსი — „მიმართვა პოეტებისადმი“, სადაც ალიო ამბობს:

ზოგი გენიას ართმევს ბაირონს და ირონიით ახსენებს შოთას. ფიქრობს: ვარ მათი თანაბარიო და მუშტმოდრით დადის და შფოთავს.

თქვენ, პოეტებო, თუ წერთ ქართულად, თუ გინდათ, რეკდეს სიტყვა ქართული, — წერეთ ლექსები წელგამართულად. წერეთ ლექსები წელგამართული! პოემა „ლუზარის აოსრება“ კი 1924 წელს დაიწერა. მოგვყავს ნაწყვეტი ამ პოემიდან „აბრაზი ბუზური“:

უზინები ერთი არ დარჩა და კომანდორიც თავგაკრეფილი გარბის ყვირილით:

— რიიარე, ირია —

— ურულე, რუმბა.

1922 წელს გამოქვეყნდა მისი მეორე სატირული ლექსი „სამიკიტნოში“, რომელშიც პოეტი ძველი თბილისის სამიკიტნოებს დასცინის:

საღამოობით რუსთაველზე

დავალ, ვით ძაღლი, ჯიბეს მუშტებით გავიბერავ გალიფსაკვით. ცხვირს გავისწორებ სამიკიტნოს კართან ცაცხაით

და შემანერვებს როიალის

ხმა ნათესავი.

საეჭვო მხარეს პირდასვრილი

ამაყობს სუფრა,

შეშლილი მტკერი ცოფიანად

დათრევს შხამებს,

თვის ქმაბიჭებში ტოლუმბაში

ზის თავისუფლად.

ბებერი საათი შუადამის

სიცხეს ამჟღავნებს.

ჭიქა ჭიქას სილის, სადღეგრძელო —

სადღეგრძელოსა,

მეგობრის გულში მეგობარი

კოცნით სვამს იერს.

შეწამლულ სუნთქვით დატვირთული

დაივლის ლოცვა

და მას მოყვება ჭლექიანი

მრავალქამიერ.

მიდის სიცოცხლე სიმთვრალეში,

მიდის მეფურად,

აქ იფურჩქნება ძველი ფიცი

ნაწინდარევი,

აქ კაცის გრძნობა ველურობის

იმორებს ბურანს

და ისეტყვება სულგრძელობით

და წმინდა ვნებით.

ტაში! აქ ზურნამ როიალსა

წაართვა ენა,

ტრახ, ტა, ტი, ტუმ, აბა, ბიჭო,

ტრახ, ტა, ტი, ტი!..

მო, კინტაურსა დაუარე,

თუ გიყვარს ლხენა!

ხედავთ, ლელეო, სიმთვრალეში...

გახდა დიდი!..

მეც შემამჩნიეს, მიმიწვიეს

სუფრაზე უცხო,

პირდაღრუჯილად ღვინის ჭიქას

მეც ვეამბორე,

ვსდუმვარ... არ ვიცი, ქებათქება

ჯერ ვის დაუწყო,

დასლიდარს სიძინავს... ძილში ითვლის

ჭუჭყიან ბონებს.

შენ, მეგობარო, ჩვენზე უწინ

ვნებით რომ ათვრი,

ვიცი, სიმდიდრეს დასწყევლიდი

ასჯერ-ათასით,

რადგან ღარიბი ცხოვრებაში

(დასა ული მე-8 გვ.)

სახსვა ნატვრით
და სიმდიდრეში, სიკვდილის ბეტს,
არა აქვს ფასი!
ასე დაწუჭავს პარასკევი
ლოთიან თვალებს,
ღვინოც ის არის, რომ ალაგებს
კრედიტზე კრედიტს,
შეც, სხვათა შორის, მივედებო
კუთხეში მთვრალი
და კვირა დილას ქრისტესავით
ავდგები მკვდრეთით.
ასე გათავდა ეს ეპიზოდი,
დაკარგეს ძალა დაძლეულებმა,
იწყება ღვინო და წვეულება,
გმირი ყირმისა ამჟამად მოდის.
რობუ აყვირდა და აზუზუნდა:
ღუზას ღებოში ჩაუგეს ზუშმა.

1926 წელს ალიო მირცხულავამ გამო-
აქვეყნა ლირიკული პოემა „მე და ბარათა-
შვილი“, სადაც წამდგარებულ ეპიგრაფში
წერდა: ეს პოემა დაბეჭდილია 1926 წელს.
ამ პოემის იდეური ხაზი — ძველი ფეოდა-
ლურ-ბურჟუაზიული საქართველოსადმი ახა-
ლი სოციალისტური საქართველოს დაპი-
რისპირება, ძველი საქართველოს „რომან-
ტიზმისათვის“ რომანტიკული ბურჟუას ჩა-
მოსხნაა.

ეს პოემა იმდროინდელ ახალ ქართულ
პოეზიაში მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო.
პოეტი ეპაექრებოდა XIX საუკუნის დიდ
ქართველ მგოსანს ნიკოლოზ ბარათაშვილს
და თავაზიანად შენიშნავდა:

გთხოვ მაპატიო, ქებით და კვესით
თავს რომ გაწონებ სიტყვამრავალი,
მე მაძაყებს წემივე ქვეყნის
დიდი აწყმუ და მომავალი!

პოემა „მე და ბარათაშვილი“ შეიძლება
იყოს ზოგი რამ სადავო, მაგრამ პოეტი ძი-
რიტად სწორ პოზიციაზე დგას, განსაკუთ-
რებით იქ, სადაც იგი თავის თანამედროვე
მწერლებსა და პოეტებს ეკამათება. ამ კა-
მათში, გადაჭარბებულ ირონიასთან ერთად,
სიმართლის მრავალღერო მოიპოვება. და ეს
იყო მიზეზი მაშინ ამ პოემის ესოდენ გახმა-
ურებისა.

პოეტი ნათელი სახეებით ერთმანეთს მოხ-
დენილად უპირისპირებს ფეოდალურ-ბურ-
ჟუაზიულ საქართველოსა და ახალ, სოცია-
ლისტურ საქართველოს და სიამყარით აცხა-
ლებს:

თბილისში მოკლეს ქართლის ბუნება,
აქ სიხარული მაინც დიდია.
გაქრა, არასდროს არ დაბრუნდება
ზურნა, დუდუკი და იდილია.

მხოლოდ აზიის დაღვრემილ პედალზე
წუხს ყარაჩოლის სმა სირაჯუნით
და საათნოვას ლოთიან ლექსებს
სადმე კუთხეში ახრჩობს აოლანი.

ყველა შემო მოყვანილი სტრიქონები იმის
მაგალითია, რომ ალიო მირცხულავა უსა-
ზღვრო სიყვარულით უმღერის მშრომელ
ხალხს, ამ ხალხის ყოველ ახალ წამოწყებას,
ამავე დროს ყურადღებას ამახვილებს ცხოვ-
რების მახინჯ და მანკიერ მოვლენებზე.

მისი მეორე პოემა „აი, ადამიანი!“ სატი-
რულ ჟანრს განეკუთვნება და იგი ამის სა-
უკეთესო მაგალითად შეიძლება ჩაითვალოს.
პოეტი დაუნდობლად კიცხავს ბიუროკრატ,
უსაქმურ ადამიანს, რომელიც შემთხვევით
მოსვენდრილა საპასუხისმგებლო თანამდებო-
ბაზე და იმის მაგივრად, რომ საზოგადოებ-
რივ საქმეს, ხალხს ემსახუროს, მეშინი და
ობივადელი ცოლის ნება-სურვილზე დადის
და თვითონაც ფუქსავატურ ცხოვრებას ეწევა.
პოეტი დასცინის ადამიანის ცხოვრებას, რო-
მელიც იოლი გზით არის მოპოვებული. იმ
დროს ამ პოემას ახალი, საბჭოთა ადამიანის
სულიერი ფორმირებისათვის დიდი მნიშ-
ვნელობა ჰქონდა. „აი, ადამიანი“, მიუხედა-
ვად იმისა, რომ 1928 წელსაა დაწერილი,
იდეურ-მხატვრული ღირსება დღესაც არ და-
უკარგავს.

1938-40 წლებში ალიო მირცხულავამ დაწე-
რა სატირული მინიატიურები — „სიმღერის
უკვდავება“, „მუდმივი ძიება“, „აზრის ძა-
ლა“, „შურიანი“, „ლექსის „მწვეარი“, „ხის
გოდება“, „მთვარე თვალხარბი“, „სწორედ
ის არი!“, „პოეტის ეპიტაფია“ და სხვა.

1942 წელს, სამამულო ომის პერიოდში,
გაისმა პოეტის სატირული ლექსები — „სა-
ბედისწერი ნადირობა“, „მამაცი მზარეუ-
ლი“.

1967 წელს დაიწერა სატირული ლექსი
„ბოროტი“.

მისი თვისება ვის უნდა ჰკითხოთ?
თავად ეტყობა ის რა კაცია;
არვის იკარებს, ვით აკაცია,
ზღარბის ეკლები ასხია თიოქოს
გულბოროტია, ავი და ხარბი...
დრომ ყურადღება თუ მიაქცია
და აღწევებს თუ მიაღწია,
მაინც ხარბია და მაინც ზღარბი.

ამავე წელსაა დაწერილი მისი მეორე სა-
ტირული ლექსი „პეროსტრატე“.

კალმით ვაგებდი
ამ ხელთუქმნელ ჩემ სამფლობელოს,
როგორც პოეტი, შემოქმედო,
სიტყვის ოსტატი.

ო, მუზავ ჩემო,
არტემიდის დედა მშობელო,
არ შეიპაროს შავი ზრანვით
მიგ პეროსტრატე!
მას უნდა საქმე
სააკაცო და საძრახველი,
გული კი არა,
ხედავ, მჯილით მიაქვს ხანძარი? —
მხოლოდ სახელი მოიხვეჭოს,
რაგინდ სახელი,
ლაშის გადასწვას
პოეზიის წმინდა ტაძარი.

პოეტმა ერთ სატირულ ლექსს ასეთი სა-
ხელი უწოდა: — „რამდენიმე სიტყვა კრიტი-
კოსებს „ახ. კომუნისტიდან“, მოვუსმინოთ
ამ ლექსს:

ყველა როდია მემატიაზე,
საქართველოში ვინც კი ოცნებობს,
კალმის მაგიერ ქვებს ატრიალებთ,
პატიცემულო კრიტიკოსებო!
თქვენ ხომ ქვებითვე მოკლავთ მამაშვილს,
უპოქის მწვერვალს თუ მიაღწია!
ფილისტერია, ვინც რომ მასაში
ეწევა თემის სპეკულაციას!
შესმის, როდესაც ლექსად კეთდება
მოწინავეთა საქმის იდეა,
მაშინ პოეტის შემოქმედება
საუკუნების მესამართლია!
გულის ატანა გიმძის თვითონვე,
როცა დგებიან თვალწინ გორ-მთები,
მალა, მწვერვალზე, ასვლა თქვი, თორემ
ძირს თავისუფლად ჩამოგორდები!
ცხოვრება წინსვლა და ტრიალია,
ხდება ცვლილება წლის და ეპოქის,
მხოლოდ უცვლელი და მთლიანია
წესი ბრძოლის და წინაღმდეგობის.
რა ეუყოთ, ზოგჯერ ლექსი გაქვებეს,
ზოგჯერ ტყვიითვე არის დაჭრილი!
კლასთა ბრძოლების ბარიკადებზე
ლექსიც იბრძოდა ჯარისკაცვით!
ამივარდება ცეცხლის ანთებით
დრო და ყველაფერს დაძრავს,
გაზნიქავს, —

ვინც გადურჩება ლექსით ქართველს,
ის იმ ეპოქის რჩება კლასიკად!

ასე ჟღერს ალიო მირცხულავას სატირული
ლექსი.

ციალა ქაროსანიძე

ილუსტრაციები ჯ. ლოლუასი

— არ გეზინია, ამ ლევი საქონლისთვის რომ ჩაგაგდონ?
— ჩამაგდებენ და ბარე ორიც მომყვება უკან!

რა იყი, შეიკლება პიდავ მოხდეს...

...რამ ზოგიერთი კრიტიკოსი ლექსის, პოემის, მოთხრობის ფორმის ანალიზით არ კმაყოფილდებოდეს და მცირედდენ ყურადღებას მიაქცევდნენ იმას, თუ რა აქვს სათქმელი მწერალს, რით სუნთქავს, რისკენ იღრვას, რა სძულს, რა უყვარს, რის დამკვიდრება სურს, რისა — არა.

...რამ ზოგიერთი ხელოვანი, მეცნიერი, მწერალი, ექიმი, მასწავლებელი... ერთმანეთს პირში კი არ ელაქუცებოდნენ და ზურგს უკან სამარეს კი არ უთხრიდნენ, არამედ ურთიერთმხარდაჭერითა და გულწრფელი ქებით არ ილღებოდნენ (როცა საქმე საკმეა გაკეთებული) და არც ურთიერთის პირდაპირ კრიტიკას გაუბოდნენ (როცა საამისო საფუძველი არის).

...რამ ავტომატური პოეზიის პროფილაქტიკური შემოწმება და რეზონანსი უფრო იაფი ჯდება ზოგჯერ სპეციალურად ამისათვის განკუთვნილ სახელმწიფო საწარმოებში, ვიდრე კერძო ხელოსანთან.

...რამ „დინამიკი“ სტადიონზე თქვენს ადგილამდე მისასვლელად არ დაგვირდით ქართული ჭიდაობის ილიების მაინცდამაინც ღრმა ცოდნა, თქვენი ადგილი თავისუფალი დაგვადეთ და მატჩის დროს ხანი თუ ოთხი კაცი მხრებზე და ზურგზე არ გასხდეთ, თავზე კი თამბაქოს ფერფლს და მწესუმწირას ნაფცქვენებს არ გაყრიდნენ.

...რამ ქართული ზღაპრის შორისაც გამოჩნდნენ გაფრინდაშვილები და ჩიბურდანიძეები.

...რამ მივლინებაში წასვლისას, დავალების შესრულებაზე ფიქრის გარდა, ტვინს არ გიხვრეტდეს პრობლემა: ხად გაათვ ღამის, იშოვი თუ არა ადგილს სასტუმროში?

ბულაზი გასაღები კაცი, მამ, რა მოვიტოვებ...

თუ სანადირო თოფით ხელში მთელი ტყე-მანდარი შემოიარე, ბელურაც, სკვინჩაც არ აფერინია, დაქანცულმა ბუჩქთან თოფი წაღდე და იქიდან ყურცქვიტა გამოხტა.

...თუ რესტორანში შემწვარ-მოხრაკულზე გული უკვე აღარ მიგდის (ყველაფერს საზღვარი აქვს), მაგრამ შინ მისვლისას ხანი დღის წინათ გაკეთებული ბორშის კამაზე უარს მინც ვერ ამოვ (რას იზამ, „თათბირზე“ იყავი!).

...თუ მთელი საღამო სულ ორი ბიჭი ღვინოც არ დაგილივია, მაგრამ პირში ენას ველარაბრუნებ და ფეხზე ძლივს დგახარ, შენი მგლობრი კი ლიტრიან ყანწებს ერთმეორეზე ცლის და თანდათან უფრო დაწყობილად ლაპარაკობს, ვიდრე წვეულების დაწყებისას.

...თუ მთელი შენი დღე და მოსწრება სხვის ფულს ითვლი (მოღარე ხარ!).

გორის ნანატარვილი

გადაკეთებული სტრიქონები

კანონმდებლობა **პარლამენტის**
გეგმვა

ნურგინ იტყვას ქორეგორისა

ვაებას,
თუ შოულობს, კიდევ უნდა
ვაებას!

ფუფუნებისმოყვარული

გასათხოვარი ქალის აღსარება

უფულუღუღებოდ მე რად მინდა თავი
ცოცხალი?
მეუღლე მინდა ფულოსანი,
ნაყუთოსანი!

გრაფომანის ეპიტაფია

ვწერდი, ღამეებს ვათევდი
თეთრად,
მოკვდი!.. დამმარხეს ლექსებთან
ერთად!..

ნაწყვეთები ანტიკორდის მონოლოგიდან

გამიშვით!
გინდა შტერი ვიყო, გინდა სულელი,
ვერ გამაჩერებთ,
უფულობის არ ვარ მსურველი!

გეფისტოფელთან, ბელზებელთან
რა მესაქმება?
კვაჭი ვარ, კვაჭი,
ფულს ვშოულობ, ჩემი საქმე მაქვს!

მე კი მეგონა,
შენ იყავი ტურფა ჯოკონდა!..
როგორ გაიგე,
დამარხული
ფული რომ მქონდა?

თუ დამიჭერენ, გამოვალ
თავდებს,
ფული ბევრი მაქვს, ავდგები,
დავდებ!

არაბაბლო გაბადავა

მსიკა განმარტებითი ლექსიკონი

● **ალიმანტი** — გარეგნული სიყვარულის
განახლებული ხელფასით გამოვლინება.

● **ნიშანი** — დედის ან მამის მიერ სკოლ-
აში დაუსწრებლად მიღებული შეფასება.

● **პაპირისის მწველი** — თავისი სი-
ცოცხლის განხარტოების უკან მწველი.

● **ჩანგალი** — ოფიციალური ანგარიშსწო-
რებისას გამოუყენებელი იარაღი.

ჯამალ ვაჟა,
(გულრიფშის რ-ნი).

— უფროსო, არც ახლა დამიჭერებთ, თქვენი ერთგული რომ ვარ?

ნარილები კვალდაკვალ

გალის რაიონიდან „ნიაგს“ სწერდნენ, რომ კურორტი სათანაო მოუწყობელია და თითქმის დანგრევის პირასაა მისული. აღნიშნული წერილი ზომების მისაღებად გადაეგზავნა სახალხო დეპუტატების გალის რაიონული საბჭოს აღმასკომს, საიდანაც გვაცნობენ, რომ წერილში მოყვანილი ფაქტი შემოწმებით დადასტურდა. სათანაოს მთაზე გასულ წლებში ფუნქციონირებდა სეზონური პიონერული ბანაკი. სხვადასხვა დროს აქ ბანაკებისათვის კოხორისა და „შიზურის“ ცენტრების საბჭოთა მეურნეობებმა ააგეს ორი შენობა, მაგრამ, ბოლო წლებში, დიდთოვლობის შედეგად ორივე დაინგრა. უახლოეს პერიოდში სათანაოს მთაზე პიონერთა დასასვენებელი ბანაკები აღდგება რაიონის კომკავშირელებისა და ახალგაზრდების ძალებით, სოფელ ჭუბურხინჯის გორაზე აშენდება პიონერთა და მოსწავლეთა დასვენების ცენტრი „სათანაო“. ეს სამშენებლო ობიექტი გამოცხადდება კომკავშირულ-დამკრეფლურ უბნად. სათანაოს პიონერული ბანაკის ასაშენებლად მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნაში მონაწილეობას მიიღებენ აგრეთვე რაიონის კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები.

გალელეგმა საჩივარი გამოგვიგზავნეს იმის შესახებაც, რომ ოჩამჩირე-გალის რკინიგზის ერთი მონაკვეთი — ანარიის გადასახველი დაკეტილია და ტრანსპორტს რამდენიმე კილომეტრი მანძილზე შეშლავს უზღევს. გალის რაისაბჭოს აღმასკომმა გვიპასუხა: ანარიის გადასახველი აღდგენილია, ავტომატური შლაგბაუმი, სიგნალიზაციის აპარატურა დამონტაჟებულია და ნორმალურად მუშაობს, ოჩამჩირის სადისტანციო უბნის ხელმძღვანელობის წინაშე დასმულია საკითხი არსებული, მოძველებული ჯიხურის ახლით შეცვლის თაობაზე.

რედაქციაში მოვიდა წერილი ღუშეთის რაიონის სოფელ ხორხიდან. ხორხელები ჩიოდნენ, რაიონის ცენტრამდე ფეხით გავიდება ხიარული. ამის შესახებ სახალხო დეპუტატების ღუშეთის რაისაბჭოს აღმასკომიდან მოგვწერეს, რომ სოფელ ხორხის მოსახლეობის თხოვნა ავტობუსის დანიშვნის შესახებ დაკმაყოფილებულია. უკვე დაინიშნა მარშრუტი და ავტობუსი რეგულარულად, დღეში ორჯერ გადაიყვანს ხორხელ მგზავრებს რაიონის ცენტრამდე.

ჭუთაისიდან, ჩერნიშევსკის ქუჩაზე მცხოვრებთა მიერ გამოგზავნილ კოლექტიურ წერილში ჩიოდნენ იმის შესახებ, რომ აღნიშნული ქუჩა დანგრეულია, მოუწესრიგებელია და შეკეთებას მოითხოვს.

ამ წერილის პასუხად ჭუთაისის ავტოქარხნის რაისაბჭოს აღმასკომიდან შეგვატყობინეს, რომ მთლიანი კაპიტალური რემონტი ჩატარდა ჩერნიშევსკის ქუჩას და მასზე დაიგო ასფალტი, აღდგენილ იქნა № 1 საცხოვრებელ სახლში შეშავალი თბოტრასა, შეკეთდა საკანალიზაციო ქსელები, გაიწმინდა ღია ღვარსადენი, გააღწევილია ავტოქარხნის ამ უბნის წყლითა და გათბობით მოპარაკების საკითხიც.

7-1982

84-221

თეთრი სახლი ისრაელს იმისათვის აფასებს, რომ მისი წყალობით რეიგანის ადმინისტრაციას საშუალება ეძლევა იმოქმედოს და გააფართოოს კიდევ ცენტრალური ამერიკის ქვეყნების საშინაო საქმეებში ჩარევა ამერიკის საზოგადოებრიობისა და კონგრესის გვერდის ავლით.

გაზეთებიდან

ამერიკული წარმოების

ისრაელური სანთებელა

ნახ. გ. ლომიქისა

სატირისა და იუმორის ჟურნალი „ნიანი“ პირ. 1982 წლის ივნისიდან იცემოდა

მთავარი რედაქტორი
ზაურ ბოლქვაძე

სარედაქციო კოლეგია:

ავთანდილ ადგიშვილი
(პასუხისმგებელი მდივანი).
კახლა ამირეჯიბი, ნოზა
ბარათაია, ბორის გურგუ-
ლია, ნოდარ დუმბაძე, რე-
ვაზ თვარაძე, ჯემალ ლო-
ლუა, ნოდარ მაღალაშვილი
(მხატვარ - რედაქტორი),
ალექსანდრე სამსონია,
ხელან სიხარულიძე (მთავარი
რედაქტორის მოადგილე),
ქანსუდ ჩარკვიანი, თამაზ
წიფიშვილი, ნაფი ჯუსიოთი.

ტექნიკური რედაქტორი
მისიელ კუხალაშვილი

გადაცა ისაწყობად 27.2.
84 წ. ხელმოწერილია და-
საბეჭდად 22. 3. 84 წ.
ქაოლდის ზომა 60X90/8
ფიზიკური ნაბეჭდი ფურცე-
ლი 1,25, საბეჭდო-საგა-
მოცემლო თაბახი 1,7, სა-
ქართილოს კმ ცკ-ის გა-
მოცემლობა, ლენინის, 14.
შეკვეთა № 487. უე 06457
ტირაჟი 138.300. ჟურნალი
გამოდის თვეში ორჯერ.
რედაქციაში შემოსული მა-
სალები ავტორებს არ უბ-
რუნდებათ.

ჩვენი მისამართი: 880008,
ობილისი-8, რუსთაველის
პროსპექტი № 42.

ტელეფონები: მთავარი
რედაქტორის — 99-55-54,
პრ. რედ. მოადგილის —
93-19-42, პ/მ მდივნის —
93-10-78, მხატვარ-რედაქ-
ტორის — 99-02-38, გან-
ყოფილებათა გამგეების —
93-49-32, რედაქტორ-ლიტ-
მუშაების — 99-02-38,
მდივან - მემანქანის —
99-76-69.

Сатирико - юмористиче-
ский журнал «НИАНИ»
(На грузинском языке)
Тбилиси, пр. Руставели
№ 42. Издательство ЦК
КП Грузии, Типография
издательства ЦК КП
Грузии, Тбилиси, улица
Ленина № 14.

შპსი 20 აპრილი
050431 76137

